

การจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนสายอาชีพ

Group Activity Providing in order to promote vocational Students' responsibility

ศิริตา สุขศรี¹, วันชัย ธรรมสังการ², และนงศันุช ตั้งควัฒนกุล³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนสายอาชีพ เปรียบเทียบความรับผิดชอบของนักเรียนทั้งก่อนและหลังการจัดกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งตัวอย่างในครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 (ปวช.1) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 วิทยาลัยเทคโนโลยีอุดมศึกษาพันธชยการ จังหวัดสงขลา มีวิธีการโดยทำการคัดเลือกนักเรียนที่มีคะแนนความรับผิดชอบต่อค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 40 ลงมา ได้นักเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 36 คน แล้วจึงสุ่มอย่างง่ายเข้ากลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 18 คน กลุ่มทดลองเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม จำนวน 10 กิจกรรม ใช้เวลาในการทดลอง 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง 30 นาที กลุ่มควบคุมไม่ได้ร่วมกิจกรรมกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบประเมินพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อของนักเรียน เพื่อคัดเลือกนักเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง แบบวัดความรับผิดชอบต่อของนักเรียนก่อนและหลังการทดลอง และแผนการจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ T-test ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่อยู่ในกลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบต่อตนเองและการกระทำของตน มีความรับผิดชอบต่อการศึกษาเล่าเรียน และมีความรับผิดชอบต่อสถานศึกษาสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มโดยไม่พบความแตกต่างดังกล่าวนี้ในกลุ่มควบคุม และยังพบว่าหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบต่อทั้งสามด้านสูงกว่ากลุ่มควบคุม

คำสำคัญ: กลุ่ม ความรับผิดชอบต่อ นักเรียนสายอาชีพ

¹ สำนักบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาดใหญ่ สงขลา 90110 ประเทศไทย

^{2,3} ภาควิชาสารพัดศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สงขลา 90110 ประเทศไทย

Abstract

The purposes of this study were to compare the students' responsibilities before and after using group work activities. Samples were 36 students of diploma 1 in enrolled the second semester, academic year 2012, Udomsueksaphanitchayakan Technological College divided by those whose responsibilities scores were belows percentile rank of 40, and divided into control and experimental group. The experimental group participated in 10 sessions write control group was not participated Group work activities lasted 1.30 hours each. Instruments used to collect data were Group work activities for developing responsibilities, Responsibilities Inventory, and the responsibilities Test. Both control and experimental group took pretest and posttest. Data were analyzed through t-test. The results were: The student's responsibility after using group work activities was significantly higher than that before using group work activities at the 0.01 level but no significantly difference in control group. The experiment group was higher restorability than the control group after using group work activities at the 0.01 level of significance. There was no significantly difference of student's responsibility between before and after participating activities.

Keywords: Group, Responsibility, Vocational Students

บทนำ

ในสภาวะปัจจุบัน ปัจจัยแวดล้อมของนักเรียนมีผลต่อการดำเนินชีวิตของนักเรียนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) นักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาด้านระเบียบวินัยต่อตนเองและต่อสังคม โดยเฉพาะด้านความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่นำไปสู่ความผิดพลาดร้ายแรงส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตในอนาคต ซึ่งสถานศึกษาก็มีส่วนทำให้นักเรียนขาดความรับผิดชอบ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันมุ่งเน้นการให้ความรู้ทางด้านวิชาการ (ทิสนา เขมณี. 2545) ซึ่งสอดคล้องกับอิริคพรอยน์ (1988) ที่กล่าวว่าในเวลาที่เรามุ่งสอนแต่วิชาความรู้ เรากลับสูญเสียการสอนอีกอย่างหนึ่งที่เป็นสิ่งสำคัญที่สุดต่อการพัฒนาการของมนุษย์ นั่นก็คือการสอนให้มีความรับผิดชอบในตนเอง มีความมุ่งมั่นอดทน และไวต่อการรับรู้ ความต้องการของผู้อื่นซึ่งการสอนเช่นนี้เพียงมีผู้ใหญ่ที่มีวุฒิภาวะ และมีความรักความเมตตา คอยอยู่ใกล้ชิดเด็กเท่านั้นก็ทำได้แล้ว

ดังนั้นความสำคัญของปัญหาจึงเป็นภาระงานที่สำคัญของสถานศึกษา ที่ต้องจัดกิจกรรมเพื่อดำเนินการพัฒนาผู้เรียนให้มีวินัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความรับผิดชอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนและเป็นกิจกรรมที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนในห้องเรียน ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีความเจริญงอกงามในด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม ร่างกายและจิตใจ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีความประพฤติที่ดีงาม มีระเบียบวินัย มีความคิดไตร่ตรอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แสวงหาความรู้อยู่เสมอ รู้จักนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนสายอาชีพเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างวินัยให้แก่ผู้เรียนให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์อันจะนำมาซึ่งการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตในอนาคตต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 (ปวช.1) วิทยาลัยเทคโนโลยีอุดมศึกษาพาณิชย์การ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาปีการศึกษา 2555

2. กลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 (ปวช.1)วิทยาลัยเทคโนโลยีอุดมศึกษาพาณิชย์การ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาปีการศึกษา 2555ที่มีความรับผิดชอบต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทป์ที่ 40 ซึ่งได้มาโดยการเรียงคะแนนของนักเรียนตามลำดับจากสูงมาต่ำแล้วจับคู่คนที่มีความใกล้เคียงกัน เพศเดียวกันเป็นคู่เดียวกันได้นักเรียนจำนวน 36 คนในแต่ละคู่ใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายโดยจับฉลากแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 18 คน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบของนักเรียนในกลุ่มทดลองระหว่างก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบของนักเรียนในกลุ่มควบคุมระหว่างก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

3. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบของนักเรียนในกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนกลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบหลังเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. นักเรียนกลุ่มควบคุมมีความรับผิดชอบก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มไม่แตกต่างกัน
3. นักเรียนกลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสูงกว่ากลุ่มควบคุม

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

ความรับผิดชอบ

มีผู้ให้ความหมายของความรับผิดชอบไว้หลายความคิดเห็นต่าง ๆ กันดังต่อไปนี้

ประทีปกระฉายพันธ์ (2538:23) กล่าวว่าสรุปว่าความรับผิดชอบหมายถึงการที่บุคคลมีความรู้ความเข้าใจสนใจและตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเพียรพยายามเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามจุดประสงค์และยอมรับในผลที่เกิดขึ้นแม้ว่าจะจะเป็นผลทางบวกหรือลบโดยแสดงออกในรูปของการปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจมีความซื่อสัตย์และมีความตรงต่อเวลาอีกทั้งพยายามปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น

ปรีชา ชัยนิยม (2545: 9) ได้กล่าวถึงความรับผิดชอบว่า หมายถึง ความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความผูกพัน พากเพียร และความละเอียดรอบคอบ ตั้งใจที่จะทำงานในหน้าที่ที่มีต่อตนเองและสังคมเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ยอมรับผลการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจโดยมีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเอง ทั้งพยายามที่จะปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น

ศิรินันท์ วรรณทนิจ (2545: 13) กล่าวว่าความรับผิดชอบหมายถึงการที่บุคคลได้ประพฤติปฏิบัติงานต่างๆ ด้วยความเต็มใจ เอาใจใส่ รับผิดชอบที่จะทำงาน และติดตามผลงานที่ได้ดำเนินการไปแล้วเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สำเร็จด้วยดี ยอมรับในสิ่งที่ได้กระทำลงไปทั้งในด้านดีและเสีย อีกทั้งไม่ปิดกั้นหน้าที่ของตนให้กับคนอื่น

จากที่กล่าวมาผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าความรับผิดชอบหมายถึงการที่บุคคลเรียนรู้เข้าใจในความมุ่งมั่นที่จะประพฤติปฏิบัติหน้าที่และงานต่างๆ ด้วยความเพียรพยายามและความละเอียดรอบคอบไม่ปิดกั้นหน้าที่ของตนให้กับผู้อื่น เพื่อให้เกิดความสำเร็จตามความมุ่งหมายที่วางไว้ พร้อมทั้งต้องรู้จักยอมรับในผลที่จะเกิดขึ้นไม่ว่าการกระทำนั้นจะเป็นผลทางบวกหรือทางลบ

ด้วยความเต็มใจ ซื่อสัตย์และความสำคัญของความรับผิดชอบ เป็นลักษณะของบุคคลประการหนึ่งที่เป็นพฤติกรรมซึ่งวัดได้จากการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปลูกฝัง ส่งเสริมให้เกิดขึ้นกับบุคคลทุกคน เพราะหากบุคคลทุกคนมีความรับผิดชอบแล้วย่อมส่งผลให้บุคคลผู้นั้นยอมที่จะเอาใจใส่ต่อหน้าที่และพยายามที่จะปรับปรุงหน้าที่ของตนและส่วนรวมให้ดีขึ้นอยู่เสมอ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลต่อประเทศชาติในการก้าวต่อไป

ทฤษฎีกลุ่มสัมพันธ์

ทฤษฎีกลุ่มสัมพันธ์คือหลักการการศึกษาที่เน้นการให้ความสนใจเป็นพิเศษในเรื่องของพฤติกรรมมนุษย์ที่มีผลต่อกันและกันทั้งนี้โดยยึดหลักการเรียนรู้ดังนี้

1. การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ควรเป็นไปอย่างมีชีวิตชีวาดังนั้นผู้เรียนจึงควรมีบทบาทรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ของตน
2. การเรียนรู้เกิดขึ้นได้จากแหล่งต่างๆกันมิใช่จากแหล่งหนึ่งเพียงแหล่งเดียว ประสบการณ์ความรู้สึกนึกคิดของแต่ละบุคคลถือว่ามีใช้จากแหล่งการเรียนรู้สำคัญ
3. การเรียนรู้ที่ดีจะต้องเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากความเข้าใจจึงจะช่วยให้ผู้เรียนจดจำและสามารถใช้การเรียนรู้นั้นให้เป็นประโยชน์ได้ การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบด้วยตนเองนั้นมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจลึกซึ้งและจดจำได้ดี
4. การเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ที่มีความสำคัญหากผู้เรียนเข้าใจและมีทักษะในเรื่องนี้แล้วจะสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และคำตอบต่างๆที่ตนต้องการ
5. การเรียนรู้ที่มีความหมายแก่ผู้เรียนคือการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ได้

(ทีศนา เขมมณี. 2545)

วิธีการที่ส่งเสริมทฤษฎีกิจกรรมกลุ่ม

การจัดการเรียนการสอนให้มีลักษณะที่สอดคล้องกับทฤษฎีกิจกรรมกลุ่มสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและเป็นประโยชน์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักทฤษฎีดังกล่าวมีอยู่หลายวิธีซึ่งวิธีที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีดังต่อไปนี้

กิจกรรมการเรียนการสอน : การแสดงบทบาทสมมติ

การแสดงบทบาทสมมติ (Role play) เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงออกเกิดความรู้สึกนึกคิดในการแสดงบทบาทของผู้อื่นที่ไม่ใช่ตนเองได้ทดลองหรือฝึกประสบการณ์ในการคิดวิเคราะห์ตัดสินใจในเหตุการณ์ที่สมมติขึ้นมาจากความเป็นจริงการแสดงบทบาทสมมติจะให้ความรู้ความเข้าใจเจตคติที่ยาวนานและลึกซึ้งและมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรม

ของนักเรียนในการปรับและแก้ไขปัญหาต่างๆได้ไม่ต้องเผชิญกับสิ่งเหล่านั้นในเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของนักเรียนแต่ละคน

กิจกรรมการเรียนการสอน : กรณีตัวอย่าง

กรณีตัวอย่าง (cases) เป็นสื่อการสอนที่สร้างขึ้นง่ายมีสาระน่าสนใจให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในการพัฒนาคุณลักษณะทางจริยธรรมมากครูสามารถสร้างกรณีตัวอย่างได้หลายรูปแบบหลายประเภทโดยการเชื่อมโยงเอาสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคมสิ่งแวดล้อมชีวิตประจำวันที่น่าสนใจชวนติดตามและยังหาข้อสรุปที่เด่นชัดไม่ได้มาปรับปรุงให้เป็นตัวอย่างแก่นักเรียนอย่างมีกระบวนการและขั้นตอนที่เหมาะสมนักเรียนจะได้ฝึกฝนกับการเผชิญเรื่องราวปัญหาที่เกิดขึ้นของบุคคลหลายประเภทหลายเหตุการณ์ในรูปแบบของกิจกรรมการสอนที่นำหลักกระบวนการกลุ่มมาใช้นักเรียนจะได้ฝึกฝนกับการคิดวิเคราะห์แยกแยะประเด็นปัญหาที่มีความเห็นของตนเองเกิดขึ้นรู้จักประเมินค่าสิ่งต่างๆและตัดสินใจได้อย่างมีหลักเกณฑ์และเหตุผลนอกจากนี้นักเรียนยังได้แลกเปลี่ยนความคิดประสบการณ์ความรู้สึกเจตคติของตนเองต่อผู้อื่นด้วยได้พัฒนาทักษะการเป็นผู้นำการทำงานกลุ่มการอภิปรายกลุ่มย่อยและมติของกลุ่ม

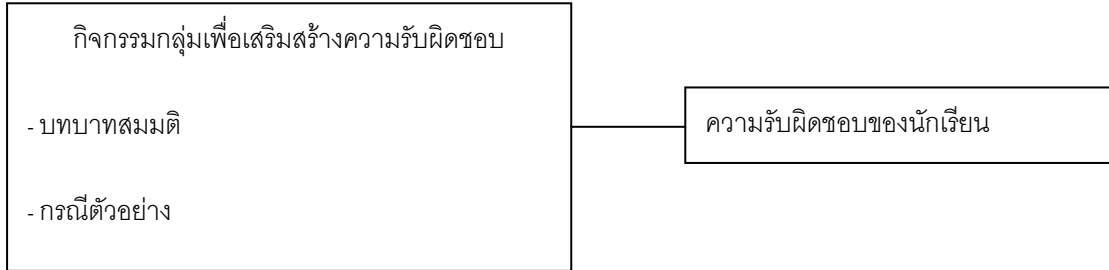
การใช้สถานการณ์จำลองในการจัดการเรียนการสอน

1. เป็นรูปแบบและกระบวนการที่ฝึกฝนให้ผู้เรียนได้เผชิญกับสิ่งที่เกิดขึ้นปัญหาต่างๆ การรู้จักแสวงหาแหล่งข้อมูลการติดต่อสื่อสารการแก้ปัญหาการค้นพบการวินิจฉัยการตัดสินใจ เป็นต้น
2. ช่วยสร้างความเข้าใจในการบูรณาการของระบบต่างๆในสังคมที่ก่อให้เกิดปัญหา จริยธรรมได้รู้จักการสัมพันธ์ของความคิดข้อมูลที่ได้รับและการเชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติจริงต่อไป
3. สามารถพัฒนาทักษะนิสัยส่วนบุคคลได้ในเรื่องความรู้สึกความพึงพอใจการช่วยเหลือการทำงานกลุ่มการอยู่ร่วมกับผู้อื่นการปรับพฤติกรรมฯลฯ สิ่งเหล่านี้จะก่อให้เกิดความเข้าใจเจตคติที่ดีต่อการดำเนินชีวิตในสังคมและผู้อื่น
4. เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนในการแสวงหาข้อเท็จจริงการทดลองกับระบบข้อมูล ปัญหาต่างๆด้วยตนเองทำให้ผู้เรียนรู้จักสังเกตการเปรียบเทียบข้อเดือนใจความระมัดระวังละเอียดรอบคอบในเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นจริงหรือใกล้เคียงกับที่ผู้เรียนเรียนมา

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองโดยใช้การวิจัยแบบ Randomized Control Group Pretest – Posttest Design โดยผู้วิจัยดำเนินการทดลองและรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ดำเนินการสุ่มตัวอย่างจากประชากร
2. หนดหมายกลุ่มตัวอย่างเพื่อทำแบบวัดความรับผิดชอบก่อนการทดลอง (Pretest) ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง36คนด้วยแบบวัดความรับผิดชอบนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย
3. จากนั้นนำกลุ่มทดลองเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มพัฒนาความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนส่วนกลุ่มควบคุมไม่ต้องเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มไม่มีการเรียนการสอนใดๆทั้งสิ้น
4. ดำเนินการทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) ทั้ง2กลุ่มด้วยแบบวัดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียน

5. นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทดสอบความแตกต่างของความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนสรุปผลโดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนปวช.1 ปีการศึกษา 2555 วิทยาลัยเทคโนโลยีอุดมศึกษาพันธชยการ จำนวน180คนตอบแบบประเมินพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อ
2. ผู้วิจัยตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดแล้วนำคะแนนของนักเรียนทุกคนมาเรียงลำดับจากคะแนนสูงมาต่ำและคัดเลือกผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่40 ลงมาจำนวน60คนแล้วสอบถามความสมัครใจในการเข้ารับการทดลองปรากฏว่านักเรียนทั้ง 60 คนมีความสมัครใจทุกคน
3. สุ่มนักเรียนที่สมัครใจในข้อ2โดยจับคู่คนที่มีความใกล้เคียงกันเพศเดียวกันเป็นคู่กันได้นักเรียน จำนวน 36 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ18 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบประเมินพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อของนักเรียน เพื่อคัดเลือกนักเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง แบบวัดความรับผิดชอบต่อของนักเรียนก่อนและหลัง

การทดลอง และแผนการจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ T-test

ผลการวิจัย

1. การศึกษาเปรียบเทียบความรับผิดชอบของนักเรียนในกลุ่มทดลองระหว่างก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ผู้วิจัยพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรับผิดชอบของนักเรียนในกลุ่มทดลองก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มโดยรวมและแยกออกเป็นรายด้านโดยใช้ t - test

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	S.D.	t
ความรับผิดชอบโดยรวม				
ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม	18	73.83	6.02	17.02**
หลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม	18	98.05	7.17	
ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง				
ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม	18	23.44	2.74	4.10**
หลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม	18	28.50	3.45	
ด้านความรับผิดชอบต่อการศึกษาเล่าเรียน				
ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม	18	27.94	4.67	3.85**
หลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม	18	34.38	4.21	
ด้านความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา				
ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม	18	25.88	4.78	5.76**
หลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม	18	32.38	3.03	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การศึกษาเปรียบเทียบความรับผิดชอบของนักเรียนในกลุ่มควบคุมระหว่างก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ผู้วิจัยพบว่า นักเรียนในกลุ่มควบคุมมีความรับผิดชอบก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรับผิดชอบของนักเรียนในกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มโดยรวมและแยกเป็นรายด้านโดยใช้ t-test

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	S.D.	t
ความรับผิดชอบโดยรวม				
ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม	18	74.11	9.02	0.62
หลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม	18	75.05	7.46	
ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง				
ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม	18	23.38	5.29	0.26
หลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม	18	23.77	4.38	
ด้านความรับผิดชอบต่อการศึกษาเล่าเรียน				
ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม	18	26.11	3.77	0.38
หลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม	18	26.77	3.49	
ด้านความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา				
ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม	18	25.72	4.48	0.33
หลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม	18	25.33	3.72	

3. การศึกษาเปรียบเทียบความรับผิดชอบของนักเรียนในกลุ่มทดลองกับนักเรียนในกลุ่มควบคุมหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มพบว่านักเรียนในกลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบหลังเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรับผิดชอบของนักเรียนในกลุ่มทดลองกับนักเรียนในกลุ่มควบคุมหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มโดยรวมและแยกออกเป็นรายด้านโดยใช้ t-test

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	S.D.	t
ความรับผิดชอบโดยรวม				
กลุ่มทดลอง	18	98.05	7.17	9.42**
กลุ่มควบคุม	18	75.05	7.46	
ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง				
กลุ่มทดลอง	18	28.50	3.45	3.58**
กลุ่มควบคุม	18	23.77	4.38	

ตารางที่ 3 (ต่อ)

กลุ่มตัวอย่าง	n	\bar{X}	S.D.	t
ด้านความรับผิดชอบต่อการศึกษาเล่าเรียน				
กลุ่มทดลอง	18	34.38	4.21	6.67**
กลุ่มควบคุม	18	25.77	3.49	
ด้านความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา				
กลุ่มทดลอง	18	32.38	3.03	6.63**
กลุ่มควบคุม	18	25.33	3.72	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุป

จากการศึกษาการจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อของนักเรียนชั้นปวช.1 ปีการศึกษา 2555 วิทยาลัยเทคโนโลยีอุดมศึกษาพันธชยการจังหวัดสงขลาสามารถสรุปเป็นผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. ผลการศึกษาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรับผิดชอบต่อของนักเรียนในกลุ่มทดลองระหว่างก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มพบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนความรับผิดชอบต่อของนักเรียนในกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมกลุ่มสามารถเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อของนักเรียนได้ กล่าวคือการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสามารถเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้พฤติกรรมที่พึงประสงค์จากการมีส่วนร่วมในการกระทำกิจกรรมกลุ่มส่งผลให้มีความรับผิดชอบต่อด้านการเรียนสูงขึ้น

ผลจากการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมกลุ่มเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อของนักเรียนให้ดีขึ้นได้ทั้งนี้เพราะการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเป็นการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างนักเรียนทำให้ได้รับประสบการณ์ตรงจากการวิเคราะห์ปัญหาต่างๆและจากการปฏิบัติจริงด้วยตนเอง

2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อของนักเรียนในกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มพบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนความรับผิดชอบต่อของนักเรียนโดยภาพรวมและรายด้านนักเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรับผิดชอบต่อไม่แตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของข้อที่ 2

แสดงให้เห็นว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรับผิดชอบก่อนและหลังการทดลอง ไม่แตกต่างกันนั้นแสดงว่าการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีผลทำให้ความรับผิดชอบของนักเรียนสูงขึ้น และการที่นักเรียนไม่ได้รับการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันและไม่ได้มีโอกาสที่จะปฏิบัติจริงด้วยตนเองจึงไม่กระตุ้นและสนใจเท่าที่ควรจึงทำให้นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีความรับผิดชอบสูงกว่านักเรียนที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

3. ผลการศึกษาเปรียบเทียบความรับผิดชอบของนักเรียนในกลุ่มทดลองกับนักเรียนในกลุ่มควบคุมหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มพบว่านักเรียนในกลุ่มทดลองกับนักเรียนในกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรับผิดชอบทั้งโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมกลุ่มสามารถพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนได้ดีกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มจุดมุ่งหมายของการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาบุคคลเพราะว่ากิจกรรมกลุ่มเปิดโอกาสให้ผู้เรียนให้ผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมได้เล่นเกมแสดงบทบาทสมมติอภิปรายกลุ่มตลอดจนศึกษาคกรณีตัวอย่างทำให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กันภายในกลุ่มมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาที่มีการอภิปรายและสรุปร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมกลุ่มสามารถเสริมสร้างและพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนได้จึงควรส่งเสริมให้ครูรู้จักวิธีการนำกิจกรรมกลุ่มเทคนิคเกมบทบาทสมมติ และกรณีตัวอย่างไปพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียน

1.2 ควรมีการฝึกอบรมครูในการใช้กิจกรรมกลุ่มให้เกิดความชำนาญเพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนานักเรียนในด้านอื่นๆต่อไป

1.3 ควรมีการพัฒนากิจกรรมเพื่อนำมาพัฒนานักเรียนให้เหมาะสมกับหลักสูตรและท้องถิ่นชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการติดตามผลในระยะยาวหลังจากเสร็จสิ้นการทดลองไปแล้วเพื่อดูว่าความรับผิดชอบของนักเรียนที่ได้รับการพัฒนาไปแล้วยังคงอยู่กับนักเรียนมากน้อยเพียงใด

2.2 ควรทดลองใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบกับนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ เช่นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาศึกษาตอนต้นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.3 ควรทดลองใช้กิจกรรมพัฒนานักเรียนในด้านอื่นๆเช่นด้านความมีวินัยความซื่อสัตย์ ความขยันหมั่นเพียร เป็นต้น

2.4 อาจจะใช้เทคนิคอื่นมาประกอบเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียน เช่นเทคนิคการปรับพฤติกรรมโดยการวางเงื่อนไขเทคนิคแม่แบบเป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ทิตินา แชมมณี. (2545). *กลุ่มสัมพันธ์และทฤษฎีแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร : บุรพาสุลิน
- ประทีป กระจายพันธ์. (2538). *ผลของการใช้ตัวแบบบุคคลจริงและบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนวิจิตรพิทยา จังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปรีชา ชัยนิยม. (2545). *การศึกษาคำความคิดเห็นของครูต่อการสอนความรับผิดชอบและควมมีระเบียบวินัยโดยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม(การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิรินันท์วรรัตนกิจ. (2545). *การศึกษาคำสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความรับผิดชอบตนเองและส่วนรวมของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่3 โดยใช้วิธีวิเคราะห์แบบสหสัมพันธ์*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม(การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- Fromm Erich. (1988). *The Art of Loving*. New York: Harper and Row.